NN 69/2020 (17.6.2020.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-5287/2019 od 6. svibnja 2020.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1379

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Branko Brkić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko i Goran Selanec, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenulo trgovačko društvo ANSA CHARTER d. o. o. sa sjedištem u Zagrebu, zastupano po zakonskom zastupniku Anti Samardžiću, a koje zastupa Feliks Dukan, odvjetnik u Solinu, na sjednici održanoj 6. svibnja 2020. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Porezna uprava, Područni ured Zagreb, Ispostava Medveščak dužna je donijeti odluku u predmetu koji se vodi pred tim tijelom pod klasom: UP/I-415-02/13-001/01457, ur. broj: 513-007-01-65/2013-01 u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od tri (3) mjeseca, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositelju ustavne tužbe ANSA CHARTER d. o. o. iz Zagreba, OIB: 91544787190, Pavla Hatza 3, 10000 Zagreb određuje se primjerena naknada zbog povrede ustavnog prava iz članka 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u iznosu od 11.400,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositeljice Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), trgovačko društvo ANSA CHARTER d. o. o. iz Zagreba, zastupano po zakonskom zastupniku Anti Samardžiću (u daljnjem tekstu: podnositelj), koje zastupa Feliks Dukan, odvjetnik u Solinu podnijelo je 27. prosinca 2019. ustavnu tužbu zbog duljine upravnog postupka i upravnog spora vođenih radi ovrhe javnih davanja, smatrajući da mu je povrijeđeno ustavno pravo na donošenje odluke u razumnom roku, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

Podnositelj predlaže da Ustavni sud usvoji ustavnu tužbu te da mu odredi primjerenu naknadu.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, Područnog ureda Zagreb, Ispostave Medveščak (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko tijelo) klasa: UP/I-415-02/13-001/01457, ur. broj: 513-007-01-65/13 i spis Upravnog suda u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Upravni sud) broj: UsI-2561/19.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

3. Prvostupanjsko tijelo je u postupku ovrhe radi naplate poreza i drugih javnih davanja donijelo rješenje o ovrsi klasa: UP/I-415-02/2013-001/01457, ur. broj: 513-007-01-65/2013-01 od 16. prosinca 2013.

Podnositelj je 13. siječnja 2013. zaprimio navedeno rješenje protiv kojeg je 20. siječnja 2014. izjavio žalbu Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko tijelo). Podnositeljevu žalbu i spis predmeta drugostupanjsko tijelo zaprimilo je 25. veljače 2014.

Rješenjem drugostupanjskog tijela klasa: UP/II-415-02/14-01/896, ur. broj: 513-04-19-2 od 29. svibnja 2019. odbijena je podnositeljeva žalba.

Podnositelj je 8. kolovoza 2019. podnio tužbu Upravnom sudu kojom je tražio poništenje rješenja drugostupanjskog tijela od 29. svibnja 2019.

Podnositelj je 21. kolovoza 2019. predsjednici Upravnog suda podnio zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. U tom zahtjevu podnositelj je naveo da je postupak pokrenut po službenoj dužnosti 16. prosinca 2013. i da je postupak hitan.

Rješenjem predsjednice Upravnog suda broj: Su-Uzp I-26/19-3 od 16. listopada 2019. određen je rok od 6 mjeseci za donošenje odluke u predmetu broj: UsI-2561/19. Ovo iz razloga jer je pregledom spisa upravnog postupka te pribavljenom izjavom uređujuće sutkinje utvrđeno da su navodi podnositelja o vremenu podnošenja tužbe i trajanju postupka točni.

Podnositelj je protiv rješenja predsjednice Upravnog suda od 16. listopada 2019. izjavio žalbu.

Rješenjem predsjednika Visokog upravnog suda Republike Hrvatske broj: Su-UžzpI-9/19-2 od 15. studenoga 2019. odbijena je podnositeljeva žalba.

Presuda Upravnog suda broj: UsI-2561/19-9 donesena je 12. prosinca 2019.

Navedenom presudom poništeno je rješenje drugostupanjskog tijela od 29. svibnja 2019., te je tom tijelu naloženo da u roku od 60 dana od dana zaprimanja prijepisa presude donose novu odluku po žalbi podnositelja.

Drugostupanjsko tijelo, postupajući po presudi Upravnog suda od 12. prosinca 2019., donijelo je rješenje klasa: UP/II-415-02/14-01/896, ur. broj: 513-04-20-11 od 2. siječnja 2020., kojim je uvažilo podnositeljevu žalbu, poništilo rješenje prvostupanjskog tijela od 16. prosinca 2013. i predmet vratilo tom tijelu na ponovni postupak.

Postupak je i dalje u tijeku pred prvostupanjskim tijelom.

III. DOPUŠTENOST USTAVNE TUŽBE

4. U odnosu na dopuštenost ustavne tužbe zbog dugotrajnosti upravnog postupka i upravnog spora Ustavni sud izrazio je stajališta u odluci broj: U-IIIA-4885/2005 od 20. lipnja 2007. (»Narodne novine« broj 67/07.) i rješenju broj: U-IIIA-1527/2013 od 7. veljače 2017. (»Narodne novine« broj 29/17.).

U odluci broj U-IIIA-4885/2005 Ustavni sud izrazio je sljedeća stajališta:

»4.2. Ustavni sud ocjenjuje, međutim, da sredstva pravne zaštite protiv šutnje administracije vrlo često nisu djelotvorna za ubrzanje samih upravnih postupaka, što jasno pokazuje upravna praksa u Republici Hrvatskoj, pa se i dosadašnje pravno stajalište Ustavnog suda u tom pitanju mora promijeniti.

Ustavni sud stoga utvrđuje da i neaktivnošću, odnosno neučinkovitošću tijela državne uprave, drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima, kad u upravnim stvarima odlučuju o pravima, obvezama ili pravnim interesima stranaka u upravnom postupku, promatranom zajedno s trajanjem započetog upravnog spora, može doći do povrede članka 29. stavka 1. Ustava i članka 6. stavka 1. Konvencije u dijelu koji se odnosi na razumnu duljinu odlučivanja o pravima i obvezama stranaka. Trajanje samog upravnog spora pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, naime, ne pokazuje stvarno trajanje 'spornog' razdoblja odlučivanja o konkretnoj upravnoj stvari.

Stoga se ubuduće pri odlučivanju o eventualnoj povredi članka 29. stavka 1. Ustava i članka 6. stavka 1. Konvencije, u dijelu koji se odnosi na razumnu duljinu postupka, u obzir treba uzimati razdoblje trajanja upravnog spora zajedno s razdobljem trajanja prethodnog upravnog postupka u istoj upravnoj stvari, s tim da se ono računa od dana kada je nastao 'spor' u smislu članka 6. stavka 1. Konvencije.

(…)

Na kraju se posebno napominje da – u situacijama u kojima je moguće koristiti sredstva pravne zaštite protiv šutnje administracije – Ustavni sud neće razmatrati duljinu 'spornog' dijela prethodno okončanog upravnog postupka ako se podnositelji izrijekom ne pozovu na njegovo nerazumno trajanje i ujedno ne dokažu da su u tom postupku koristili sredstva pravne zaštite protiv šutnje administracije.

(…)

4.3. Od prethodne pravne situacije treba razlikovati onu kod koje na nerazumnu duljinu odlučivanja o pravima, obvezama ili pravnim interesima stranaka u upravnim i upravnosudskim postupcima utječe činjenica što Upravni sud Republike Hrvatske i više puta vraća upravnu stvar na ponovni upravni postupak, najčešće zbog nepotpuno ili pogrešno utvrđenih činjenica. Takva upravna i upravnosudska praksa ukazuju na bitne nedostatke u sustavu postupovnog upravnog prava u Republici Hrvatskoj.

Budući da ni žalba ni tužba zbog šutnje administracije nisu namijenjene za ispravljanje tih nedostataka niti se tim pravnim sredstvima oni mogu ispraviti, Ustavni sud zaključuje da pravna sredstva namijenjena zaštiti protiv šutnje administracije sama po sebi ne predstavljaju djelotvorno domaće pravno sredstvo za navedene situacije.

Stoga Ustavni sud utvrđuje da u situacijama opetovanog ponavljanja upravnih postupaka zbog poništavanja upravnih akata i vraćanja predmeta na ponovni upravni postupak od strane Upravnog suda Republike Hrvatske ima razumnog opravdanja sagledavati ukupno trajanje upravnih i upravnosudskih postupaka zajedno, i na toj osnovi prosuđivati eventualnu povredu podnositeljevog ustavnog prava zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava i konvencijskog prava zajamčenog člankom 6. stavkom 1. Konvencije.«

4.1. U rješenju broj: U-IIIA-1527/2013 Ustavni sud je, u odnosu na dopuštenost ustavne tužbe, zauzeo sljedeće stajalište: